

› KL
2024

EU-ANALYSE 2024

EU'S PÅVIRKNING AF DANSKE KOMMUNER 2024

Indhold

Indhold	2
1. Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner	3
2. Analysens metode	4
2.1 Definition af retlig og politisk påvirkning	6
3. EU's påvirkning af kommunerne som myndighed	8
3.1 Den retlige påvirkning af kommunerne	9
Miljø	10
Konkurrence – udbud og statsstøtte	12
Revision og regnskab	14
Digitalisering	15
Anden retlig påvirkning	16
3.2 Den politiske påvirkning af kommunerne	16
Klima	17
Sundhed	19
Uddannelse	21
Social inklusion	22
Beskæftigelse	24
Anden politisk påvirkning	25
4. EU's påvirkning på kommunerne som arbejdsgiver	26

1. Sammenfatning af analysens hovedkonklusioner

EU spiller en væsentlig rolle for Danmark og i høj grad også for de danske kommuner. KL har siden 2012 foretaget kvantitative indholdsanalyser af EU's påvirkning af de danske kommuner for at give et klarere billede af, hvordan denne påvirkning kommer til udtryk.

Analyserne viser, at EU påvirker de danske kommuner som myndighed på en lang række områder lige fra miljø og klima til beskæftigelse, digitalisering og databeskyttelse, udbudssager og social inklusion. EU har samtidig stor indflydelse på kommunerne i rollen som arbejdsgiver, hvilket både ses gennem lovgivning og i de arbejdsmarkedsaftaler, som KL på vegne af de danske kommuner indgår med de faglige lønmodtagerorganisationer.

Denne analyse undersøger EU's påvirkning af danske kommuner i 2024 og bygger således videre på de foregående analyser fra 2012, 2014, 2016, 2018, 2020 og 2022. Denne analyses metodiske fremgangsmåde er tilsvarende de tidligere analyser, hvilket muliggør en sammenligning over tid.

EU-analysen 2024 består af to delanalyser:

- 1) En analyse af EU's indflydelse på kommunerne i rollen som myndighed.
- 2) Samt en analyse af EU's indflydelse på kommunens rolle som arbejdsgiver.

Myndighedsanalysens samlede resultat viser, at EU påvirker kommunerne i 376 ud af 864 af de undersøgte kommunalbestyrelsessager, hvilket svarer til 44 pct. Figur 1 viser denne fordeling:

Arbejdsgiveranalysen viser, at EU påvirker 30 ud af i alt 56 danske love (eksklusive bekendtgørelser) på arbejdsmarkedsområdet¹. Det vil sige, at 54 pct. af arbejdsmarkedslovgivningen er baseret på EU-direktiver, hvilket er illustreret i figur 2:

Analysen i 2022 viste en påvirkning i arbejdsmarkedslovgivning på 55 pct. Den lille ændring i procentsatsen skyldes, at der blev tilføjet en ny lov, der ikke er påvirket af EU, til opgørelsen i forbindelse med afskaffelsen af Store Bededag².

De nye regler om tidsregistrering, der trådte i kraft 1. juli 2024, påvirker også kommunerne som arbejdsgiver. Grunden til, at reglerne ikke indgår i denne opgørelse, er for det første, at der er tale om en tilføjelse til en allerede eksisterende lov: Arbejdstidsloven, der er påvirket af EU. Da der er tale om en allerede eksisterende lov, der ændres, tæller det ikke som en ny lov i opgørelsen over arbejdsmarkedets regler³. For det andet beskæftiger analysen sig med data fra 2023, dvs. før de nye regler om tidsregistrering trådte i kraft. De nye regler spiller derfor ingen rolle i den tidsperiode data er fra.

2. Analysens metode

Analysen tager som førnævnt sigte på at undersøge EU's indflydelse på kommunerne i rollen som både myndighed og arbejdsgiver. Mens myndighedsanalysen bygger på kommunalbestyrelsesdagsordener, bygger arbejdsgiveranalysen i stedet på arbejdsmarkedslovgivning og KL's arbejdsmarkedsaftaler.

De to delanalyser har således forskelligt fokus, og dermed har de også forskelligt datagrundlag og metode. Nedenfor redegøres for metoden for myndighedsanalysen, mens fremgangsmåden for arbejdsgiveranalysen beskrives kort i afsnit 4.

¹ Munkholm, N.V. (2024). *Arbejdsmarkedets regler 2024* (25. udg.). Djøf Forlag.

² Munkholm, N.V. (2024). *Arbejdsmarkedets regler 2024* (25. udg.). Djøf Forlag.

³ Munkholm, N.V. (2024). *Arbejdsmarkedets regler 2024* (25. udg.). Djøf Forlag.

Metode for myndighedsanalysen

Myndighedsanalysen undersøger dagsordener fra kommunalbestyrelsesmøder for at vise, hvilke dele af kommunernes brede portefølje EU har indflydelse på. Det skyldes, at kommunalbestyrelsesdagsordenerne i vidt omfang afspejler de opgaver, som kommunerne løser. Her er det dog nødvendigt at tage forbehold for, at en række sager aldrig når til kommunalbestyrelsen, men i stedet afsluttes i fagudvalget, hvorfor disse ikke indfanges af analysen. Der er også områder, som sjældent kræver politisk behandling, men er ren gennemførelse af den lovgivning, som er vedtaget. Det gælder fx på hele databeskyttelsesområdet, som bliver administreret af forvaltningen og ikke kræver politiske beslutninger i kommunerne.

Analysens datagrundlag består af kommunalbestyrelsesdagsordener fra ti danske kommuner. Der er udvalgt to kommuner fra hver af Danmarks fem regioner, og kommunerne er valgt ud fra både geografi og indbyggertal. På den måde tilstræbes en sammensætning af både land- og bykommuner, der varierer i størrelse, for at få et så bredt indblik i kommunalbestyrelsernes dagsordener som muligt. De samme ti kommuner har også været genstand for KL's analyser i 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2022 og 2024, hvormed resultaterne er sammenlignelige.

Tabel 1 nedenfor viser de valgte kommuner.

Tabel 1: Analysens ti kommuner

Region Nordjylland	Region Midtjylland	Region Syddanmark	Region Sjælland	Region Hovedstaden
Aalborg Brønderslev	Viborg Syddjurs	Odense Haderslev	Lejre Guldborgsund	København Hillerød

For hver kommune udvælges fire kommunalbestyrelsesdagsordener - en fra hvert kvartal i år 2023. Det betyder, at selvom analysen er fra 2024, så er datasættet ift. myndighedsanalysen fra det foregående år.

For hvert kvartal udvælges den dagsorden med flest dagsordenspunkter for at maksimere analysens datagrundlag. I analysen ekskluderes dog følgende punkter: Lukkede punkter, da disse af gode grunde ikke er offentligt tilgængelige og forespørgselspunkter.

Analysen medtager heller ikke faste mødetekniske punkter (fx godkendelse af dagsorden, godkendelse af referat og eventuelt) samt udpegning til forskellige (bestyrelses)poster, da disse punkter hverken vedrører kommunens rolle som myndighed eller som arbejdsgiver. Konkret bygger analysen på 40 kommunalbestyrelsesdagsordener med i alt 864 dagsordenspunkter.

2.1 Definition af retlig og politisk påvirkning

Ved undersøgelse af EU's *påvirkning* af kommunerne forstås i nærværende analyse de punkter på kommunalbestyrelsernes dagsordner, som enten er direkte eller indirekte påvirket af EU. Den samlede EU-påvirkning kan opdeles i hhv. en retlig og politisk påvirkning.

Den *retlige* påvirkning ses, når EU i form af direktiver eller forordninger regulerer kommunernes opgaveløsning. Når EU-lovgivningen bliver implementeret i dansk ret, er det således en direkte form for indflydelse, som EU her har på danske kommuner.

Den *politiske* påvirkning er mere indirekte, da det drejer sig om dagsordenspunkter, der i mere bred forstand kan knyttes til EU. Fælles for de områder, der er politisk påvirket af EU er, at EU ikke har traktatmæssig ret (kompetence) til at indføre juridisk bindende lovgivning på udvalgte områder. Det er områder, hvor medlemsstaterne selv har retten (kompetencen). I stedet fastsætter EU politikker, mål og benchmarks, som medlemsstaterne tilslutter sig og arbejder for at nå. Konkret udmøntes dette i politiske strategier og anbefalinger fra Kommissionen, Ministerrådet eller Europa-Parlamentet.

Denne påvirkning er således ikke helt så synlig som den retlige, og en analyse af den kommunale implementering af EU's målsætninger og strategier inden for alle sagsområder ville være meget omfangsrig.

Derfor har alle KL's EU-analyser primært taget udgangspunkt i EU2020-strategien, der er EU's strategi for vækst og beskæftigelse. Selvom strategien i princippet udløb i 2020, så eksisterer målene stadig, da Kommissionen fortsat udarbejder landespecifikke anbefalinger til de enkelte medlemslande.

Derfor udarbejder Danmark og de øvrige medlemsstater i forbindelse med det europæiske semester såkaldte Nationale Reformprogrammer (NRP) for at leve op til målene på europæisk plan. Kommissionen kommer hvert år med landespecifikke anbefalinger, og hvert land udarbejder derfor et NRP for at kunne vise, hvordan man vil leve op til anbefalingerne. Danmarks NRP er udarbejdet af Finansministeriet med input fra andre ministerier, og det giver en status på, hvordan Danmark arbejder med de overordnede mål og de landespecifikke anbefalinger. Dermed kan man "følge tråden" fra EU til nationale mål, der i sidste ende skal implementeres i kommunerne ved at se på Danmarks seneste NRP'er.

Det nationale reformprogram for 2023 består af mål indenfor beskæftigelse, uddannelse, klima, social inklusion samt forskning og udvikling, som skulle implementeres. Dette betyder, at det nationale reformprogram 2023 ligger til grund for en andel af resultatet over EU-påvirkning i denne analyse. Det nationale reformprogram 2023 indeholder nationale mål vedrørende europæiske 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet og nationale mål i forbindelse med det europæiske semester, som også benyttes til vurderingen af EU's påvirkning på kommunerne.

Sundhed er et område, som ikke inddrages i de nationale reformprogrammer i forbindelse med det europæiske semester, men det er alligevel et område, hvor EU udøver politisk påvirkning. Af denne grund inddrages nationale sundhedsmål, der er sammenfaldende med EU's overordnede sundhedsmål for at måle graden af påvirkning på sundhedsområdet.

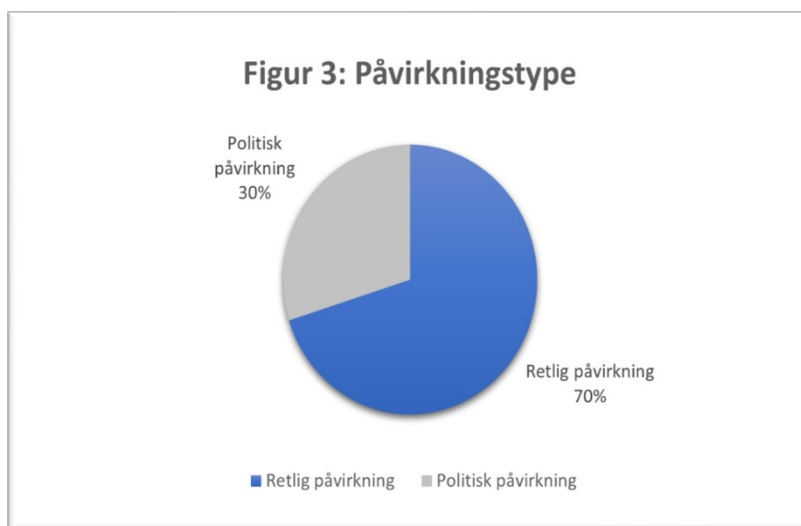
I praksis vil mange sager ofte være udtryk for både en retlig og politisk påvirkning. I analysen er hvert dagsordenspunkt dog kun noteret som én type påvirkning, og her vil den retlige have forrang, da den direkte regulerer kommunerne.

3. EU's påvirkning af kommunerne som myndighed

Denne analyse konkluderer, at i alt 44 pct. af dagsordenspunkterne er påvirket af EU, jf. figur 1 ovenfor. Det svarer til, at 376 ud af de 864 undersøgte dagsordenspunkter er enten retligt eller politisk påvirket af EU.

KL's analyse fra 2022 viste en påvirkning svarende til 40 pct. Forskellen på 4 pct. er ikke nødvendigvis udtryk for, at EU's indflydelse er steget. Forklaringen er nærmere, at der er tale om statistisk usikkerhed og variation i sagerne på de udvalgte dagsordener. Der ses dog et mønster, idet tidligere analyser også har ligget på nogenlunde samme grad af påvirkning dvs. omkring de 40 pct.

Analysen skelner som nævnt mellem en retlig og politisk påvirkning. Fordelingen af de to former for EU-påvirkning er vist i figur 3 nedenfor.

Analysen viser, at den største andel af EU's påvirkning - 70 pct., er af retlig karakter i form af juridisk bindende EU-bestemmelser. Dette er en stigning ift. KL's tidligere analyser fra 2020 og 2018, hvor retlig påvirkning udgjorde 65 pct. begge gange. Der er sket et fald på 5 pct. siden analysen i 2022, hvor den retlige påvirkning var på 75 pct.

Faldet er forventeligt, da den høje retlige påvirkning i 2022 primært skyldes lovgivning om COVID-19-pandemien. Det skyldes, at EU indførte en række undtagelser fra statsstøttere reglerne, der gjorde det letligere for kommunerne at tildele statsstøttemidler. De resterende 30 pct. tilskrives politisk påvirkning.

EU udvikler sig løbende, og man ser ofte en bevægelse i, at politiske initiativer, henstillinger, undersøgelser eller lignende på sigt kan blive til EU-lovgivning. Dette afspejles også i KL's analyser.

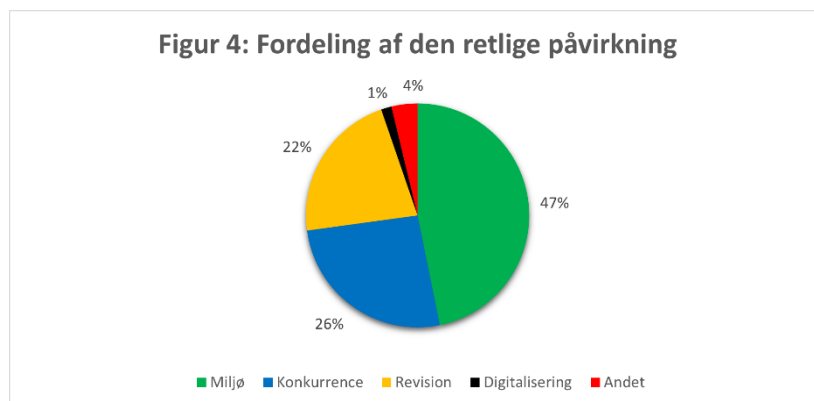
Nedenfor følger en nærmere gennemgang af analysens resultater for hhv. den retlige og politiske påvirkning.

3.1 Den retlige påvirkning af kommunerne

I 70 pct. af de EU-påvirkede sager på kommunalbestyrelsernes dagsordener er påvirkningen af retlig karakter.

Den retlige påvirkning har betydning for den måde, hvorpå kommunerne skal løse bestemte opgaver, og hvilke standarder de skal leve op til. Påvirkningen finder sted inden for en række forskellige lovområder, der har kommunal relevans. Den retlige påvirkning har grundlæggende to konsekvenser for kommunerne:

1. EU's lovgivning sætter rammerne for, hvordan kommunerne skal forvalte særlige sager. Det ses for eksempel i udbudssager, hvor der er fastsat nogle EU-krav, som kommunerne skal tage hensyn til, når de bl.a. har større byggeprojekter.
2. EU's lovgivning regulerer den måde kommunerne løser opgaverne på. Det ses for eksempel ved, at kommunerne skal sikre, at drikkevandskvaliteten overholder fastsatte EU-standarder. Det betyder i praksis, at EU's regelsæt stiller konkrete krav, som kommunerne skal efterleve.

Figur 4 viser, at de kommunale opgaveområder inden for miljøforvaltning særligt er underlagt retlig EU-påvirkning. Herefter følger konkurrenceregler og revision, mens digitalisering udgør en forholdsvis begrænset andel på 1 pct. Sidstnævnte er dog ikke et udtryk for, at digitalisering og databeskyttelsesloven ikke fylder i kommunerne, men blot at forvaltningen af denne lov sjældent behandles på kommunalbestyrelsernes møder.

"Andet"-kategorien består af dagsordenspunkter, som vedrører forskellige faser af implementering og vedligeholdelse af whistleblowerordninger i kommunerne.

Kategorien "Andet" dækker også over kommunernes ligestillingsredegørelser, der er udløbere af et EU-direktiv. Dette var gældende i 2023, hvor datasættet er fra.

Punkterne vedrørende whistleblowerordninger og ligestilling passede ikke ind i de øvrige kategorier og var samtidig for få til, at det gav mening at være en kategori for sig.

Det er værd at være opmærksom på, at omfanget af påvirkning ikke nødvendigvis er udtryk for vigtigheden af påvirkningen. Selvom revisionslovgivning udgør 22 pct. af den retlige påvirkning, hvilket synes beskedent sammenlignet med de 47 pct., der kan tilskrives miljølovgivning, så er revisionslovgivning også vigtig for kommunerne. Det samme kan fx nævnes omkring hele databeskyttelsesområdet (GDPR), at selvom det kun udgør 1 pct., så kan man ikke konkludere, at dette ikke har betydning for kommunerne, men blot at det sjældent behandles på kommunalbestyrelsernes dagsordener.

Det vil sige, at meget af påvirkningen gør sig gældende i den daglige forvaltning og aldrig når kommunalbestyrelsens dagsordener, og derfor vil det heller ikke fremgå af analysen.

Miljø

EU har vedtaget en række direktiver, som påvirker kommunernes arbejde i forhold til for eksempel naturbeskyttelse, drikkevandsforsyning, affalds-håndtering m.v. Det betyder, at mange af de love, som kommunerne i det daglige forvalter på miljøområdet, stammer fra EU.

Miljøområdet har da også udgjort den største andel af den retlige påvirkning i alle KL's analyser i perioden 2012-2022. Denne analyse fra 2024 afviger ikke fra dette mønster, og 47 pct. af den samlede retlige EU-påvirkning vedrører miljølovgivning.

På mange af kommunalbestyrelsesdagsordenerne i de udvalgte kommuner spiller VVM-direktivet en væsentlig rolle. EU's direktiv for vurdering af virkning på miljøet (VVM) betyder, at når en kommunalbestyrelse træffer beslutning om fx at godkende bygge- og anlægsprojekter skal det vurderes gennem en miljøvurdering, hvorvidt det vil kunne skade miljøet.

Boks 1 nedenfor viser et eksempel på et dagsordenspunkt vedrørende VVM.

Boks 1: Igangsætning af fornyet høring for vindmøller øst for Sundstrup

(Viborg Kommune d. 28.06.2023)

I forbindelse med en ansøgning om etableringen af fem vindmøller af 185 meter til energiproduktion øst for Sundstrup, skal der udarbejdes en lokalplan, der udlægger området til vindmøller.

Ansøgeren Wind Estate udarbejdede en miljøkonsekvensvurdering, men for, at projektet kunne endeligt realiseres, skulle der også udarbejdes en miljøvurdering af planer, programmer og af det konkrete projekt (VVM) forud for projektet.

EU-lovgivning i form af VVM-direktivet står faktisk for den største andel af den retlige påvirkning på miljøområdet. VVM-hensyn ses nærmest på alle kommunernes dagsordener og tages i betragtning ved udarbejdelsen af de fleste lokal- og helhedsplaner.

Af denne grund inddrages endnu et eksempel på miljøpåvirkning i form af VVM i Lejre Kommune i boks 2.

Boks 2: Miljøgodkendelse for Foreningen Danske Olieberedskabslagre lager S3 til endelig godkendelse

(Lejre Kommune d. 28.08.2023)

Foreningen Danske Olieberedskabslagre (FDO) skal have en miljøgodkendelse af deres lagervirksomhed af Lejre Kommune. Da virksomheden er en risikovirksomhed, kræver miljøgodkendelsen VVM-redegørelse og kommuneplantillæg på baggrund af en udarbejdet sikkerhedsrapport.

Sikkerhedsrapporten, VVM-redegørelsen og kommuneplantillægget blev indledningsvist godkendt, men miljøgodkendelsen har været påklaget af virksomhedens naboer, og blev derfor revideret på baggrund af en afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Der er ikke indkommet nogle høringssvar fra klageberettigede naboer i perioden.

På baggrund af den reviderede miljøgodkendelse og administrationens anbefaling blev miljøgodkendelsen endeligt godkendt af Kommunalbestyrelsen.

Udover at skulle tage hensyn til og foretage miljøvurderinger i form af VVM er kommunerne også påvirket retligt på miljøområdet gennem EU's Natura 2000, som består af EU's naturbeskyttelsesdirektiver, fuglebeskyttelsesdirektivet og habitatdirektivet. Disse pålægger således EU's medlemslande at bevare en række arter og naturtyper, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

Der er udpeget en række særlige Natura 2000-områder, der vurderes at være vigtige og værdifulde naturområder, og som derfor skal beskyttes. Dette pålægger kommunerne et miljømæssigt ansvar. Eksemplet viser, hvordan kommuner, der geografisk har Natura 2000-områder, også skal stå for beskyttelsen af naturen ud fra nogle bestemte retligt bestemt principper.

Et eksempel på Natura 2000-påvirkning ses i boks 3.

Boks 3: Gennemførelse af den kommunale indsats efter Statens vand- og naturplanlægning 2023

(Viborg Kommune d. 25.01.2023)

Byrådet har de seneste år frigivet anlægsbevillinger til gennemførelse af projekter med ophæng i statens vandområdeplaner, Natura 2000-planer og lavbundsordninger. EU og Danmark har fastsat en række mål for natur og overfladevand samt klima, som kommunen gennem disse projekter skal understøtte opnåelsen af.

Projekterne udføres med faste procedurer og er altovervejende 100 pct. finansieret af EU og/eller staten. Administrationsmodellen forudsætter dog, at kommunerne i første omgang betaler projektudgifterne, som efter projektafslutning søges refunderet. Bevillingerne er derfor både udgifts- og indtægtsbevillinger. Forvaltningens arbejde for at indfri EU's målsætninger for natur og overfladevand er afhængig af bevillingen.

Et andet miljø-eksempel på retlig påvirkning kan findes i vandrammedirektivet, som fastsætter retningslinjer for vandområders miljøtilstand i kommunerne. Vandrammedirektivet fastlægger rammerne for beskyttelse af vandløb, søer, overgangsvande (flodmundinger, laguner o.l.), kystvande og grundvand i alle EU-lande.

Vandrammedirektivet fastsætter en række miljømål og opstiller overordnede rammer for den administrative struktur for planlægning og gennemførelse af tiltag og for overvågning af vandmiljøet.

Et eksempel på vandrammedirektivets påvirkning ses i boks 4.

Boks 4: Metode for at udvælge indsatsområder og udarbejdelse af oversvømmelseskort
(Hillerød Kommune d. 26.04.2023)

Byrådet i Hillerød Kommune traf en beslutning om, at forvaltningen og Hillerød Spildevand kunne arbejde videre med den kommende spildevandsplan for Hillerød Kommune. Sagen drejede sig om udvælgelsen af de områder, hvor der skulle ske en indsats for at nedbringe overløb til vandmiljøet. Beslutningen blev bl.a. begrundet med EU's vandrammedirektiv og dets retningslinjer for vandområders miljøtilstand.

Kommunens spildevandsplan indeholder en indsats for at nedbringe overløb. Der skal altså gennemføres tiltag der sikrer, at mængden og hyppigheden af at opblandet spildevand og regnvand udledes til vandmiljøet reduceres. Indsatsen vil omfatte flere vandområder i Hillerød Kommune.

Konkurrence – udbud og statsstøtte

For kommunerne vedrører konkurrencereglerne særligt to områder: Udbud samt kommunal støtte, der kan være omfattet af statsstøtte-reglerne.

I denne analyse omhandler 26 pct. af den samlede retlige EU-påvirkning konkurrencelovgivning. Ved sidste analyse i 2022 udgjorde konkurrence-lovgivning 32 pct. af den retlige EU-påvirkning.

Den primære forklaring på procentforskellen kan findes i eftervirkningerne af COVID-19 pandemien. EU og regeringen havde for at hjælpe en række erhverv og forskellige typer af foreninger og institutioner i 2021 oprettet en række genopretningspakker og Corona-puljer med midler fra EU.

Disse blev i analysen fra 2022 behandlet som retlig påvirkning fra EU vedrørende konkurrencelovgivning, da EU-Kommissionen i forbindelse med COVID-19 pandemien indførte en række undtagelser til statsstøttereglerne, som gjorde det mere lempeligt at tildele statslige midler. I analysen for 2024, skal den lavere påvirkningsprocent altså ses, som en tilbagevenden til normaltilstanden efter Covid-19 krisen.

Statsstøtte

Konkurrencelovgivningen og statsstøtteregler fylder også i kommunernes hverdag når der ikke er ekstraordinære omstændigheder på spil, hvilket de 26 pct. af den samlede retlige påvirkning understreger.

Statsstøttereglerne sætter normalt ind, hvor der er tale om et konkurrence-udsat marked, og hensynet er her, at der ikke med offentlige midler må ydes støtte eller hjælp, som potentielt kan fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller kulturinstitutioner.

Fx må kommuner ikke give lånegaranti til en virksomhed, og dette er bestemt af EU's statsstøtteregler.

Udbud

På udbudsområdet regulerer EU kommunernes arbejde gennem udbudsdirektivet, der skal sikre lige vilkår for tilbudsgivere på tværs af EU's medlemsstater ved at beskytte imod favorisering af lokale og nationale virksomheder.

EU's udbudsregler betyder helt konkret, at når kommunerne skal have udført fx tjenesteydelsesopgaver af eksterne eller foretager vareindkøb, der overstiger cirka 1,6 mio. kr., så skal de sendes i EU-udbud, så virksomheder fra EU-landene kan byde på opgaven. For bygge- og anlægsarbejder er tærskelværdien ca. 39,8 mio. kr.

Boks 5 viser et konkret eksempel på en udbudssag.

Boks 5: Tingstedet – Genopførelse af bygning efter brand
(Lejre Kommune d. 30.01.2023)

Sagen vedrører genopbygningen af et beboer- og kulturhus for byens borgere. I 2020 brændte udhusbygningen ved Tingstedet 6, Sæby. På Kommunalbestyrelsesmødet den 23. marts 2021 blev det besluttet, at bygningen skal genopføres. Finansieringsmulighederne drøftes på byrådsmødet pba. udbuddet for genopbygningen.

Drøftelsen skyldes at der efter afslutningen på udbudsperioden kun er indkommet tilbud på genopførelse af udhusbygningen, der ligger væsentligt højere end det budget kommunen afsatte til genopbygningen i 2021. Det skal besluttet, om bygningen skal genopføres med besparelser, til prisen eller udbydes igen på et senere tidspunkt.

Revision og regnskab

EU har vedtaget en række direktiver, der vedrører revision. Et af disse er direktivet om lovpligtig revision af årsregnskaber og konsoliderede regnskaber, som fastsætter regler, der blandt andet er implementeret i den danske revisorlov. Når kommunerne lader deres regnskaber undergå ekstern revision og kvalitetssikring er den eksterne revisor og revisionspåtegningen således underlagt regler, der kan henføres til EU.

I analysen fra 2024 udgør punkter vedrørende revision 22 pct. af den samlede retlige EU-påvirkning. Det er en markant stigning fra analysen i 2022, hvor revision udgjorde 13 pct. af den samlede påvirkning. Springet tilskrives til dels, at der for Aalborg Kommune er kodet et byrådsmøde fra november, hvor 11 af punkterne omhandler revision, hvilket er et exceptionelt højt antal revisionspunkter for en enkelt kommune. Det er et eksempel på at vores metode med stikprøver kan give en statistisk usikkerhed.

Boks 6 og 7 er eksempler på dagsordenspunkter vedrørende revision. Som det ses, behandler kommunalbestyrelsen både ekstern revision af kommunens egne regnskaber samt regnskaber fra selskaber, som kommunen ejer.

Boks 6: Godkendelse af Limfjordsbroens regnskab 2022, aktuel status 2023 og budget 2024 (Aalborg Kommune d. 19.06.2023)

I forbindelse med Limfjordsbroens regnskab for 2022 blev der afgivet beretning for årsregnskabet 2022. I henhold til forvaltningsreglement for Limfjordsbroen skal Aalborg byråd godkende Limfjordsbroens regnskab og budget. Byrådet indstilles til at godkende revisionsberetningen vedrørende årsregnskabet 2022, aktuel status 2023 og budget for 2024.

Boks 7: Aflæggelse af anlægsregnskaber indenfor Økonomiudvalget (Københavns Kommune d. 21.09.2023)

Økonomiforvaltningen forelægger regnskaber for 45 anlægsprojekter til godkendelse. Sagen vedrører et rådighedsbeløb på i alt 588,4 mio. kr. Afslutningen af anlægsprojekterne viser fire større afvigelser.

Økonomiforvaltningen aflægger løbende anlægsregnskaber for afsluttede anlægsprojekter. Med denne indstilling regnskabsforklarer Københavns Ejendomme, Koncernservice og Økonomiforvaltningen, Rådhuset i alt 45 projekter med en samlet nettobevilling på 588,4 mio. kr. og med et netto mindre forbrug på i alt 5,4 mio. kr. Fire projekter har afvigelser over 5 procent eller 1 mio. kr.

Digitalisering

For kommunerne vedrører digitaliseringslovgivningen særligt databeskyttelse og digital omstilling. Digitaliseringsområdet udgør blot 1 pct. af den retlige påvirkning i analysen fra 2024, men det er her vigtigt at være opmærksom på, at en stor del af kommunernes arbejde med digitalisering og databeskyttelse aldrig sættes på kommunalbestyrelsernes dagsordener, som er fokus i denne analyse. Rigtig meget EU-påvirkning på dette område finder derfor sted i den daglige forvaltning, så den reelle indflydelse af digitalisering og databeskyttelsesreglerne (GDPR) på kommunernes arbejde er langt større, end det fremgår her, da alle kommuner arbejder med implementeringen af GDPR og kunstig intelligens.

Som et eksempel på, at den retlige påvirkning udvikler sig, er digitalisering. EU's GDPR-forordning og den nationale Databeskyttelseslov har reguleret området for behandling af personoplysninger siden den 25. maj 2018. Forordningen afløste persondatadirektivet fra 1998.

Boks 8 viser et eksempel på en årsrapport om, hvordan der arbejdes med GDPR og informationssikkerhed

Boks 8: Årsrapport for informationssikkerhed 2022

(Syddjurs Kommune d. 21.06.2023)

Administrationen har udarbejdet en årsrapport for indsatsen omkring informations- og cybersikkerhed i 2022.

Årsrapporten for informationssikkerhed i 2022 indeholder blandt andet databeskyttelsesrådgiverens årlige statusrapport til Byrådet samt status på arbejdet med databehandleraftaler og cybersikkerhed.

Overordnet set er Syddjurs Kommunes informationssikkerhedsindsats på niveau med andre kommuner. Det kan ses i resultatet fra KL's spørgeskemaanalyse, som er refereret i årsrapporten.

Anden retlig påvirkning

Som nævnt tidligere, består den retlige kategori "andet" hovedsageligt af punkter vedrørende etableringen af whistleblowerordninger i kommunerne.

Dette gør sig også gældende i eksemplet i boks 9 herunder. Forskellen er dog, at der i dette eksempel er tale om en kombination af forskellige typer af retlige påvirkning, hvilket viser, hvordan nogle punkter på kommunernes dagsordener kan være påvirket af flere områder.

Eksemplet viser således, at dagsordenpunktet hos kommunen ikke kun er påvirket gennem whistleblowerdirektivet, men også gennem et miljødirektiv. Dette punkt blev dog kodet som "andet", da det bestod af mere end en type påvirkning, og fordi whistleblowerordningen var et af dem.

Boks 9: Lov og Cirkulæreprogram 2023-2026

(Odense Kommune d. 30.08.2023)

Byrådet skulle i forbindelse med vedtagelsen af et Lov- og Cirkulæreprogram tage stilling til udmøntningen af midler i kommunens udvalg. Kommunen skulle beslutte, i hvilken grad dens udvalg skal kompenseres for ny og ændret lovgivning i forbindelse med Lov og Cirkulæreprogrammet.

Et af reguleringsområderne var et forslag til beskyttelse af whistleblowere og miljøkrav, som begge tager udgangspunkt i EU-direktiver.

3.2 Den politiske påvirkning af kommunerne

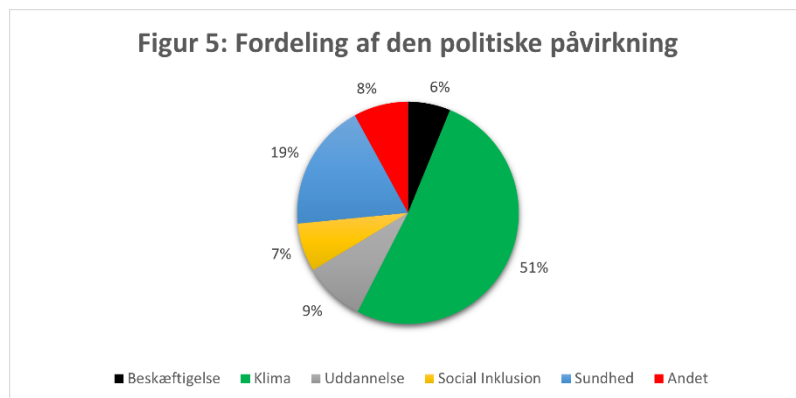
I 30 pct. af de EU-påvirkede sager på kommunalbestyrelsernes dagsordener er påvirkningen af politisk karakter.

Den politiske påvirkning finder sted gennem EU's strategier, mål og benchmarks. Analysen af EU's politiske påvirkning på kommunerne tager især udgangspunkt i videreførte mål fra EU2020-strategien og det nationale reformprogram 2023, som er målrettet landespecifikke anbefalinger fra EU samt europæiske 2030-mål på social- og beskæftigelsesområdet. Disse strategier og reformer har til formål at fremme fornyet vækst og beskæftigelse i Europa gennem en intelligent, bæredygtig og inkluderende omstilling af den europæiske økonomi.

Den politiske påvirkning afspejles tydeligt i det Europæiske Semester, hvor Kommissionen kommer med landespecifikke henstillinger til EU2020-strategien, og Danmark herefter udarbejder et årligt nationalt reformprogram, som netop har til formål at beskrive Danmarks fremskridt med EU2020-strategiens målsætninger. Mange af disse mål skal i sidste ende implementeres ude i kommunerne, og derved er kommunerne også underlagt EU-påvirkning.

EU2020-strategien forbliver dog relevant i denne analyse i forhold til vurderingen af EU-påvirkning, da dele af den, som tidligere nævnt, er

overført til det nationale reformprogram 2023, og det formodes, at en ny EU-vækststrategi er under udarbejdelse ifm. det europæiske semester.

Figur 5 viser, at særligt klima-, sundheds-, og uddannelsesområdet er eksempler på områder, hvor beslutningerne på europæisk plan har betydning for de politiske beslutninger, der træffes i kommunalbestyrelserne.

Ift. den politiske påvirkning er det særligt vigtigt at have for øje, at der ikke er vandtætte skotter mellem kategorierne. Dette gør sig især gældende for kategorierne uddannelse, beskæftigelse og social inklusion, hvor der ofte vil være overlap.

Når kommunerne fx udarbejder en sundhedspolitik, som det fremgår af eksemplet i boks 17, indeholder planerne - udover generelle måltal - også initiativer vedrørende rygning, genoptræning, ventetider eller inklusion af forskellige grupper på arbejdsmarkedet som fx handicappede eller sygemeldte borgere

Dermed er områderne sundhed, beskæftigelse og social inklusion alle tre i spil, omend hvert punkt kun noteres under den kategori, som relaterer sig til det primære mål i sagen. En kommunes sundhedspolitik noteres derfor under kategorien "sundhed". Nedenfor gives eksempler på den politiske påvirkning inden for hver kategori.

Klima

51 pct. af den samlede politiske påvirkning vedrører klima. Klimaområdet udgør den største andel af de politisk påvirkede sager, hvilket har været tilfældet siden 2014.

EU's påvirkning udspringer af nogle ambitiøse målsætninger for at reducere CO₂-udslippet i Europa frem mod 2030. Disse findes blandt andet i det nationale reformprogram 2023, hvor der er fastsat mål om at opnå følgende:

- Reducering af den samlede danske CO₂-udledning med 70 pct. frem mod 2030 sammenlignet med udledningerne i 1990
- Reduktionsmål for land- og skovbrugssektorens drivhusgasudledning på 55-65 pct. i 2030

- Grøn omstilling af vejtransporten.

Disse mål er implementeret i danske målsætninger, og kommunerne er her en vigtig aktør, hvor blandt andet arbejdet med at reducere og forebygge CO₂-udledning i offentlige bygninger og reducere energiforbruget i kommunerne afspejles i kommunalbestyrelsernes dagsordener.

Målet om at sikre CO₂-reduktion er en kompleks sag, der både præges af overordnede politiske EU-målsætninger som i EU2020-strategien, de lande-specifikke anbefalinger og af juridisk bindende direktiver.

Der kan således findes eksempler på påvirkning, der både kan knyttes til juridisk bindende direktiver, og samtidig ses udmøntet som politisk påvirkning, idet retlige omstændigheder kan medvirke til at give incitament til at foretage frivillige, politiske foranstaltninger på et givent område.

Fx har den danske regering i henhold til EU's energieffektiviseringsdirektiv en forpligtelse til at tilskynde kommuner og regioner til at gennemføre energieffektiviseringer i deres bygninger, men selve den kommunale indsats for energibesparelse er baseret på frivillighed og er således et udtryk for en politisk påvirkning.

Mange kommuner har ligeledes fokus på aktiviteter til fremme af energibesparelser for kommunens borgere og SMV'er. En stor del af de dagsordens-punkter i analysen, der vedrører klima, handler om anlægsbevillinger eller tilsagn om kommunal garanti til energiforbedringer i virksomheder, alment boligbyggeri eller lignende, hvilket ligeledes er udtryk for en politisk påvirkning.

I tillæg til energibesparelser i bygninger har mange kommuner de senere år igangsat konkrete politikker ift. klima og grøn omstilling.

Boks 10 er et konkret eksempel på, hvordan kommunernes klimaindsats kan se ud, i form af et øget fokus på affaldssortering, der bunder i EU's målsætninger om affaldssortering og derfor udgør en politisk påvirkning.

Boks 10: Skoler, affaldssortering
(Hillerød Kommune 20.12.2023)

Sagen fra Hillerød Kommune skal sikre mulighed for affaldssortering på kommunens skoler. Formålet med sagen er, at økonomiudvalget og byrådet meddeler anlægsbevilling til anlægsprojektet "Skoler, Affaldssortering" til de afsluttende arbejder i 2024 med implementeringen af affaldssortering på kommunens skoler, der er startet og udført i 2022 og 2023.

Indstillingen godkendes af byrådet og det efterfølgende punkt er en lignende anlægsbevilling til affaldssortering i kommunens børnehaver.

Den politiske påvirkning ses også i kommunernes varmeplaner. Her har fokus i 2023 særligt været på udfasning af gas som varmekilde i forbindelse med Ruslands invasion af Ukraine. Argumenterne for at gå over til en grønnere opvarmingskilde begrundes i aftaler indgået med formålet grøn omstilling. Uafhængigheden af russisk gas har fyldt både nationalt og på EU-plan, hvorfor det er kodet som politisk påvirkning.

Boks 11 er et eksempel på, hvordan Odense Kommunes arbejde med den grønne omstilling er blevet påvirket af Ruslands invasion af Ukraine.

Boks 11: Supplerende varmeplan for gasforsynede områder
(Odense Kommune 18.01.23)

Denne sag handler om vedtagelse af en supplerende varmeplan for de 22 områder i Odense Kommune, der er udlagt til gasforsyning.

Regeringens "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022" og den i forlængelse heraf indgåede "Aftale om fremskyndet planlægning for udfasning af gas til opvarmning og klar besked til borgerne" forpligtiger de danske kommuner til at gennemføre og vedtage en varmeplanlægning i 2022.

Af aftalerne fremgår det, at kommunalbestyrelsen inden udgangen af 2022 skal udarbejde en samlet varmeplan for kommunen, der som minimum omfatter de områder i kommunen, der har status som gasforsynede. Hermed omfattes også de ejendomme i de gasforsynede områder, som har et oliefyr. Den samlede varmeplan skal udmøntes ved udarbejdelse af konkrete projektforslag.

Fjernvarmeforsyningen i Odense dækker allerede mere end 95 % af behovet for boligopvarmning, og naturgas udgør mindre end 1 %. Grundet den korte tidsfrist og et begrænset behov for at udarbejde en samlet varmeplan, udarbejdes der en supplerende varmeplan, som dækker de 22 områder i kommunen, der er udlagt til gasforsyning.

Sundhed

19 pct. af den samlede politiske påvirkning på kommunerne vedrører sundhed. Det er en stigning fra EU-analysen 2022, hvor den politiske påvirkning på sundhedsområdet var 4 pct. Det skyldes primært, at politisk påvirkning på sundhedsområdet i 2022-analysen var påvirket af Covid-19-pandemien, hvilket gjorde at sundhedspåvirkningen primært var af retslig karakter. Yderligere skal det gentages at procentfaldet i nogle af kategorier også blot skyldes procentstigning i andre kategorier.

Sundhedsområdet er desuden den eneste af analysens kategorier for politisk påvirkning, der ikke direkte kan henføres til det nationale reformprogram 2023. Sundhed er dog alligevel medtaget, da det er et område, der er vigtigt på den europæiske dagsorden såvel som den kommunale. I stedet for Det Nationale Reformprogram ses den politiske påvirkning gennem europæiske initiativer som rådshenstillinger, herunder fx Rådshenstilling om Røgfri miljøer fra 2009, Rådshenstilling om Fremme af sundhedsfremmende aktiviteter på tværs af sektorer fra 2013 samt Det Tredje EU-sundhedsprogram for perioden 2021-2027.

En rådshenstilling er ikke juridisk bindende. I stedet er henstillingerne politiske instrumenter, som medlemslandene kan *vælge* at implementere nationalt.

Disse EU-initiativer udmøntes blandt andet i de otte nationale mål for sundhedsvæsenet, der er en årlig temperaturmåling på tilstanden i det danske sundhedsvæsen. Særligt mål 7 om "Flere sunde leveår" er centralt, da det vedrører forebyggelse af sygdom gennem et fokus på livsstilsfaktorer, særligt rygning.

Boks 12 og 13 viser fokus på forebyggelse ift. overvægt og rygning, der ofte findes på de kommunale dagsordener.

Boks 12: Partnerskab Røgfri Fremtid – Kræftens Bekæmpelse

(Brønderslev Kommune d. 20.12.2023)

Kommunen skal beslutte om de vil tilslutte sig partnerskabet Røgfri Fremtid. Røgfri Fremtid er et partnerskab, som 96 ud af 98 kommuner er en del af sammen med de fem regioner og cirka 200 andre organisationer og virksomheder.

Partnerskabet giver nyeste viden indenfor området, mulighed for deltagelse i arrangementer, netværk med de andre partnere, branding som partner i Røgfri Fremtid samt mulighed for at bruge Røgfri Fremtids kampagner på egne platforme.

Et andet eksempel på, hvordan kommunerne påvirkes politisk på sundhedsområdet, kan findes i Viborg Kommune.

Boks 13: Godkendelse af samarbejdsaftale om børn og unge, der lever med overvægt

(Viborg Kommune d. 13.12.2023)

For at understøtte effektfulde indsatser til børn og unge, der lever med overvægt, er der udarbejdet udkast til en samarbejdsaftale, der beskriver et formaliseret samarbejde mellem praktiserende læger, Region Midtjylland og de midtjyske kommuner herom.

Under fokusområdet fælles investering i forebyggelse i Sundhedsaftalen 2019-2023 er tværsektorielle indsatser vedrørende overvægt prioriteret. Derfor udarbejdede det tidligere Sundhedskoordinationsudvalg et politisk intentionspapir som rammesættende for den fremadrettede fælles prioritering i Midtjylland vedrørende overvægt.

Uddannelse

9 pct. af den samlede politiske påvirkning vedrører uddannelse. Der er et lille fald fra 2022-analysen, der viste en påvirkning på 12 pct. Faldet skyldes ikke nødvendigvis at uddannelse fylder mindre hos kommunerne, men kan blot skyldes, at andre områder har fyldt relativt mere i 2024-analysen.

Det nationale reformprogram har en række mål på bl.a. uddannelsesområdet, som kommunerne skal arbejde for at implementere. Særligt målet om kvalitetsuddannelse, som kommer direkte fra EU-kommisionens Lande-rapport fra 2022 er i fokus. Yderligere er der fokus på at øge søgningen til erhvervsuddannelser. Kommunerne har et medansvar for at føre uddannelsespolitikken ud i livet og arbejder derfor med forskellige indsatsområder, som skal styrke kvaliteten af de danske dagtilbud og uddannelser.

Boks 14 viser, hvordan Syddjurs Kommune har fastsat mål for antallet af erhvervspraktikker og fritidsjob i kommunen og løbende orienteres derom for at sikre målopfyldelse.

Boks 14: Fritidsjob og erhvervspraktikker i Syddjurs Kommune

(Syddjurs Kommune d. 30.08.2023)

Initiativet med oprettelse af erhvervspraktikpladser og fritidsjob i Syddjurs Kommune udspringer af ønsket om, at flere unge skal tage en erhvervsuddannelse og er en del af indsatsen "Alle unge i uddannelse".

I forhold til fritidsjob er formålet, at Syddjurs Kommune bidrager til, at unge får mulighed for at stifte bekendtskab med arbejdsmarkedet og de jobfunktioner, som varetages af en kommune. Det primære formål med fritidsjob er, at unge får en mulighed for tilknytning til det lokale arbejdsmarked, og at unge motiveres til at vælge uddannelse og job inden for et kommunalt fagområde. Der er fokus på fritidsjob til udsatte unge.

I forhold til erhvervspraktikpladser på de otte kommunale fagområder er der fokus på at målrette erhvervspraktikforløbene til de områder, hvor der er eller bliver mangel på arbejdskraft. Det er intentionen, at unges mulighed for at stifte bekendtskab med de kommunale jobfunktioner kan inspirere og motivere unge til at vælge uddannelsesretning.

Aalborg Kommune arbejder også for at løfte uddannelsesniveaet og leve op til det nationale mål gennem fokus på det i deres uddannelsesstrategi for 2023-2026.

Boks 15: Godkendelse af Aalborg Kommunes uddannelsesstrategi 2023-2026

(Aalborg d. 19.06.2023)

Byrådet skal på mødes godkende Aalborg Kommunes Uddannelsesstrategi.

Aalborg Kommunes Uddannelsesstrategi er udarbejdet af Uddannelsesrådet og med inddragelse af relevante interessenter. Uddannelsesstrategien har til formål at sætte en strategisk ramme og retning for, hvordan vi sammen udvikler Aalborg som uddannelsesby via strategiens vision: "Aalborg skal være en mangfoldig uddannelsesby med gode muligheder for både uddannelse og beskæftigelse."

Uddannelsesstrategien indeholder tre strategiske pejlemærker, som skaber retning for strategiens vision.

De tre pejlemærker er:

1. Uddannelse for alle
2. Trivsel og meningsfulde fællesskaber
3. Gode overgange mellem uddannelser og beskæftigelse

Uddannelsesstrategien er kommunedækkende og gælder for alle uddannelsessøgende samt elever/studerende, som går i udskolingen i grundskolen, på en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse samt voksne, der er i gang med efter- og videreuddannelse.

Uddannelsesstrategien indplacerer sig blandt og rækker ind i flere andre strategier og politikker i Aalborg Kommune. Dertil kommer uddannelsesinstitutionernes egne strategier og politikker samt regionale og nationale initiativer.

Social inklusion

I analysen udgør punkter vedrørende social inklusion 7 pct. af den samlede politiske EU-påvirkning. Det er lidt mindre end i 2022-analysen, hvor denne type påvirkning var på 8 pct. Dette skyldes dog ikke, at området er blevet mindre vigtigt på den europæiske eller kommunale dagsorden. Det kan i stedet primært tilskrives en stigning i andre kategorier, som dermed relativt set vil få kategorien social inklusion til at fremstå mindre.

For socialområdet indeholder Det Nationale Reformprogram fra 2023 et mål om at reducere fattigdom og social eksklusion i EU. Påvirkningen af det sociale område fra EU kan spores i kommunale strategier for at skabe social inklusion.

Det sker bl.a. via kommunale initiativer til områdefornyelse, der rækker ud til samfundets svageste og søger at få dem socialt aktiveret og i beskæftigelse. Da kommunerne har ansvaret for at føre socialpolitikken ud i livet, arbejder kommunerne på forskellig måde med de ovennævnte tiltag. Sådanne kommunale målsætninger går blandt andet på at inkludere langtidsledige på arbejdsmarkedet og at udarbejde strategier for at afhjælpe hjem-løshed.

Det første af regeringens mål for social mobilitet er "Børnene først", der skal hjælpe børn og deres familier bedre fremover både hjemme og i skole- og daginstitutioner.

Boks 16 nedenfor er et konkret eksempel på, hvordan Haderslev Kommune arbejder med dette i deres Børne- og ungepolitik.

Boks 16: Godkendelse af Børne- og Ungepolitik

(Haderslev Kommune d. 28.03.2023)

Børne- og Ungepolitikken har til formål at skabe de overordnede rammer for det gode børne- og ungeliv i Haderslev Kommune. Politikken beskriver det børnesyn, der danner grundlag for arbejdet med alle børn og unge på dagtilbuds- og skoleområdet. Politikken er bygget op om fire udsagn, som skaber retningen for det gode børne- og ungeliv.

Forankringen af politikken sker og vil ske gennem involverende processer med bestyrelser på dagtilbud- og skoleområdet, ledere, lærere, pædagoger og øvrige faggrupper.

Boks 17 er et andet eksempel på, hvordan kommuner arbejder for social inklusion, og hvor varieret området er. Her har Københavns Kommune fokus på integration og medborgerskab for kommunens borgere. Målsætningen om at fremme integration er et punkt, som EU arbejder på at fremme politisk.

Boks 17: Forelæggelse af Integrations- og medborgerskabspolitik
(Københavns Kommune d. 21.09.2023)

Københavns Kommunes nuværende Integrationspolitik- og medborgerskabspolitik er udløbet og der skal vedtages en ny, der tager højde for den aktuelle situation, der inddrages gennem en række høringer.

Målgruppen for Integrations- og medborgerskabspolitikken er " københavnere med integrationsbehov". Betegnelsen anvendes som samlebetegnelse for københavnere, der, af forskellige årsager, har behov for støtte i form af en eller flere indsatser til fremme af integration og medborgerskab. Samtidig fremgår det, at det er et mindretal af københavnere med etnisk minoritetsbaggrund, som har integrationsbehov.

Politikken er bygget op omkring fem tværgående pejlemærker og fem principper for integration og medborgerskab i Københavns Kommune. De foreslåede pejlemærker og principper indeholder en forståelse af integration i direkte forlængelse af integrationsloven. I forlængelse af pejlemærker og principper beskriver Integrations- og medborgerskabspolitikken de væsentligste udfordringer og visioner på seks centrale serviceområder i kommunen.

Beskæftigelse

I analysen udgør punkter vedrørende beskæftigelse 6 pct. af den samlede politiske EU-påvirkning.

På beskæftigelsesområdet har regeringen fastsat nationale mål med udgangspunkt i europæiske 2030 mål, som EU-Kommissionen i 2021 vedtog i forbindelse med en handlingsplan for den sociale søjle.

Målene i EU's 2030 strategi, er;

- at beskæftigelsesfrekvensen for befolkningen mellem 20-64 år skal øges til mindst 78 pct. gennem blandt andet en større inddragelse af ledige og personer med handicap
- bedre integration af migranter i arbejdsstyrken.

I Danmark oversættes dette til et nationalt 2030 mål om en strukturel beskæftigelsesfrekvens på 80 pct. blandt de 20-64-årige, og herudover udmelder Beskæftigelsesministeriet hvert år beskæftigelsespolitiske mål.

I 2023 er disse blandt andet;

- at flere ledige skal opkvalificeres,
- at flere personer med handicap skal i beskæftigelse,
- at virksomheder skal sikres nødvendig og kvalificerede arbejdskraft.

Boks 18 viser, at påvirkningen af beskæftigelsesområdet fra EU findes i kommunernes beskæftigelsesplaner- og politikker.

Boks 18: Udkast til flerårig beskæftigelsespolitik med høringssvar

(Lejre Kommune d. 30.05.2023)

Kommunerne udarbejder hvert år en beskæftigelsesplan, der indeholder mål for beskæftigelsesindsatsen og beskriver kommunens strategiske prioritering af indsatsen det kommende år. Beskæftigelsesplanen har fokus på opkvalificering, uddannelse, søgning til erhvervsuddannelserne og understøttelse af særligt udsatte ledige.

Lejre Kommune har i sin beskæftigelsesplan også videreført flere temaer og overskrifter fra de nationale beskæftigelsespolitiske mål for 2023, der var en del af det nationale reformprogram. Eksemplet viser dermed, hvordan kommunens arbejde inden for beskæftigelsesområdet indirekte påvirkes af EU.

Anden politisk påvirkning

8 pct. af EU's politiske påvirkning af kommunerne hører under "andet"-kategorien.

Dagsordenspunkter, der er kodet som "andet" er en bred kategori, som primært består af projekter, der får økonomisk støtte fra EU eller fra statslige og kommunale myndigheder med henblik på at leve op til EU-målsætninger. EU-støtte behandles i indeværende analyse som politisk påvirkning, fordi kommunerne ikke er forpligtet til at søge om eller anvende EU-midler. En stor del af EU's fonde og programmer har dog også fastsat prioriteringer for at fremme forskellige mål om fx grøn omstilling, digitalisering, innovation eller lignende.

Boks 19: Indtægtsbevilling til deltagelse i Horizon Europe projektet DISCO

(Københavns Kommune d. 23.03.2023)

Borgerrepræsentationen i København skal på mødet tage stilling til om Teknik- og Miljøforvaltningen må modtage 4,54 mio. fra Europakommissionens Horizon Europe pulje.

Midlerne giver teknik- og Miljøforvaltningen mulighed for at deltage i det EU-finansierede projekt DISCO under Horizon Europe, sammen med europæiske byer og organisationer som Region Hovedstaden, Helsinki, Barcelona og Thessaloniki.

Projektet adresserer en væsentlig udfordring i byplanlægningen: Manglen på data om tung trafik og logistik i København. Selvom varelevering og transport er grundigt målt af private aktører, er disse data ikke tidligere blevet delt med kommunen, hvilket har vanskeliggjort planlægning og grøn omstilling af den tunge trafik.

DISCO-projektet skal udvikle løsninger til dataindsamling, anonymisering og analyse, så København og andre europæiske byer bedre kan planlægge og styre den tunge trafik. Målet er at skabe beslutningsunderstøttende værktøjer, herunder en digital tvilling, der kan optimere trafikledelse og understøtte en grønnere bylogistik.

Et andet eksempel på kommunernes arbejde med internationalisering og med EU-projekter, kan fx ses i Aalborg Kommune, der har øget fokus på det internationale niveau i deres fremtidige iværksætterstrategi.

Boks 20: Orientering om iværksætterstrategi

(Aalborg Kommune d. 27.03.2023)

I forlængelse af byrådets godkendelse af Erhvervsstrategi 2023-2026 fremsendes Aalborgs Iværksætterstrategi 2023-2026 "Aalborg som iværksætterby i verdensklasse" til orientering.

Iværksætterstrategien understøtter Erhvervsstrategiens målsætninger og indsatser – særligt prioritet 3 "Forretningsudvikling og vækst" og 6 "Innovative løsninger og partnerskaber". Strategien bygger på erfaringer fra tidligere strategiperiode, data for iværksætteri og bred inddragelse af iværksættere og aktører på iværksætterområdet gennem dialogmøder, survey mv. (jf. bilag 2).

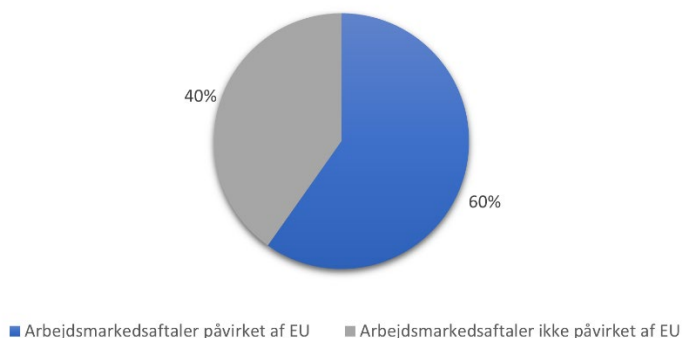
For at gøre strategien effektiv er den udarbejdet af Partnerskab for Iværksætteri i samarbejde med Iværksætterrådet, som også begge er centrale aktører i udførelsen af strategien. Partnerskab for Iværksætteri er et frivilligt netværk, som udover Business Aalborg består af institutionelle partnere, som har iværksætteri i porteføljen og derfor har mål og midler til en iværksætterindsats. Målet med iværksætterstrategien er at sikre øget beskæftigelse og økonomisk vækst i kommunen.

4. EU's påvirkning på kommunerne som arbejdsgiver

Analysen af EU's påvirkning af kommunerne som arbejdsgiver er undersøgt på to måder: Dels ved en gennemgang af Natalie Videbæk Munkholms "Arbejdsmarkedets regler 2024", som indeholder de vigtigste nationale og internationale arbejds- og ansættelsesretlige love og regler til og med 1. januar 2025, og dels ved en gennemgang af de generelle aftaler, som KL har indgået med de faglige organisationer.

Optællingen i figur 2 viser, at 54 pct. af det som vurderes som den vigtigste arbejdsmarkedslovgivning for kommunerne er baseret på EU-direktiver. Eksempler på lovgivning, der er påvirket af EU, er ansættelsesbevisloven, barselsloven og ligelønsloven.

EU-påvirkningen ses dog ikke kun i lovgivning, men også i de arbejdsmarkedsaftaler, som KL på vegne af kommunerne indgår med de faglige løn-modtagerorganisationer. Der er 37 generelle aftaler, og ud af dem er 15 baseret på EU-direktiver eller/og bindende aftaler, som er indgået af de europæiske sociale parter. Dette svarer til, at ca. 40 pct. af de generelle aftaler KL har indgået, er påvirket af EU, hvilket illustreres i figur 6.

Figur 6: Arbejdsmarkedsaftaler påvirket af EU

Opgørelsen er lavet ud fra generelle aftaler ved OK24, Forhandlingsfællesskabets hjemmeside og KL's hjemmeside med oversigt over generelle aftaler.

Ligesom ved arbejdsmarkedslovgivningen er der her sket ændringer i procentsatsen for arbejdsmarkedsaftalerne siden sidste analyse i 2022. Ved den sidste analyse udgjorde EU-påvirkning på danske generelle aftaler 33 pct. Der er altså sket en procentvis stigning på 7 pct. Denne stigning skal dog ikke forstås som en stigning i antallet af aftaler, der er påvirket af EU-direktiver, men i stedet at der siden 2022 har været nye overenskomstforhandlinger jf. OK2024, som har øget antallet af generelle aftaler mellem kommuner og faglige lønmodtagerorganisationer, og derfor udgør EU-påvirkede aftaler en højere procentdel af det samlede antal aftaler. I EU-analysen fra 2022 var 12 ud af 36 generelle aftaler påvirket af EU-direktiver, og i denne analyse er 15 ud af 37 generelle aftaler påvirket af EU-direktiver.